

Előfizetési árak:

Égész évre	12 fr.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
 Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felzár-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
 Zépolya-utca 1-85 szám,
 hová a lap szellemi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Hasztalan erőlködés.

Nagybecskerek, augusztus 3.

(F.) Amit a Magyar Állam nevével ékeskedő klerikális ultramontán közlöny ir, azt türellemmel végig olvasni lehetetlen. Annaira képtelen, eszeveszett gondolatok vannak benne, hogy majd boszuság, majd nevetés fogja el az embert, de a türelme végképp elhagyja.

A minapában azt írta ez a fanatikus pártlap, hogy a r. kath. lelkészek az eddigi anyakönyvekből kivonatokat ne szolgáltassanak ki a házasságra lépni szándékozó feleknek, mert ez által közreműködnek a polgári házasság létrehozatala körül. Ez az állítás a legperverzebb türelmetlenségnek az eredménye, mert kétségtelen, hogy a lelkészekre nézve teljen közömbös, hogy az anyakönyvi kivonatot tőlük milyen célra kérik és nem is szokták az anyakönyvi kivonaton kitüntetni, hogy az a mi célra adatott. A házasságra lépni szándékozó felek tehát egyszerűen megtagadhatják a feleletet, ha valamely lelkész netalán kíváncsiságból megkérdezné, hogy az anyakönyvi kivonat mi célra kell.

De még ha akadna is lelkész, aki a Magyar Állam által kigondolt abszurd okoskodásból megtagadná a keresztelő levél kiadását, ez teljesen illuzórius komédia, mert az anyakönyveknek hiteles másolatai a törvényhatósági levéltárakban megvannak, a honnan azok lelkészi engedély nélkül megszerezhetők. S hogy a lelkészek nem fogják az anyakönyvi kivonatok kiadását megtagadni, a miből anyagi hasznuk van, az iránt semmi kétséget sem táplálunk azon általános érvényű közmondásnál fogva, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze.

Bármennyire is igyekeznek tehát a tulzó klerikális lap a lelkészeket ily módon terrorizálni, ez hasztalan erőlködés!

Épp oly hasztalan erőlködés, amivel tegnapi számában közzétett vezércikkje a laikus feleket a polgári házasság ellen izgatni igyekeznek. Kétségtelen ugyanis, hogy mindenkinek, aki házasságot kötni óhajt, csakis az áll érdekében, hogy frigyét az állam törvényesnek ismerje el, s mivel ennek egyetlen módja az lesz, hogy a házasság az állam képviselője előtt kötéssé, senki sem lesz olyan bolond, hogy csakis az egyház előtt kössön házasságot, amit az állam érvényesnek el nem ismer.

És a M. Á. mégis olyan hasztalan erőlködésben pusztítja erejét, hogy a kath. híveket arra ösztönzi, hogy miután az a lelkész, aki olyan feleket, akik a polgári házasságot meg nem kötötték, active összead, büntetés alá esik, tegyenek róla a hívek, hogy a pap csupán passive legyen jelen. És pedig ezt az elmés czikkíró urakképpen kontemplálja, hogy a házasság felek s a násznép lejjék meg a papot a templomban isteni tisztelet után, avagy pláne lakásán „ujságolvasás“ avagy „pí-pázás“ közben és a házasság felek jelenték ki előtte házassági szándékukat, ami által a házasság a tridenti zsinat értelmében létrejött.

Azt hisszük, főleges erősítgetnünk, hogy higgadt ember a M. Á. komoly vezércikkjét csak komédiának s heccznek taksálhatja. Teljesen nyugodtak vagyunk affelől, hogy a házasság először az állam színeivel ékesített polgári tisztviselő előtt fogják megkötni házasságukat s azután az oltár elé fognak járulni áldásért, de „pí-pászó“ mellett senki sem fog házasságot kötni.

A szerbek és a nemzetiségi kongresszus.

A nemzetiségi tábor „kiáltványa“, melyben a magyarországi nemzetiségeket hívják össze Budapestre, a melynek napirendje: „közös cselekvési program megállapítása“, arra indít, hogy mint a tényleges állapotok közvetlen ismerője a kiáltványnak azt a részét, mely a magyarországi szerbeket is bevonja ez áldatlan koncertbe, a kellő mértékben redukáljam.

Nagyszében, Turóc-Sz.-Márton és Ujvidéknek néhány hivatalos apostola közhírré tette, hogy a három „nemzet“ kongresszusa össze fog tlni Budapesten augusztus 10 én és késedelem nélkül el fogja intézni a közös cselekvési program megállapítását.

A torontáli és bácskai szerbek jóízűen nevetik a kiáltványt s az egész hecczben csupán egy pár megehezett és exaltált újságíró kedvtelését és szereplési hóbortját látják; — nem is először részesülnek ők ilyen oktan meglepetésben. Az oláh martyrféle eszmeáramlat itt nem talál talajra, nálunk szó sincs nemzetiségi elégtelenségről s reméljük is, hogy szerbjeink eléggé okultak a multon s mindenkor igaz megbecsülésben fogják tartani tág autonómiájuk integritásának érdekét, s az oláh liga bünös játékához nem csatlakoznak.

E napokban találkoztam két kiváló és hangadó szerb vezérferfiával, a kikkel a „kiáltvány“ felől eszmecserebe elegyedtem: férfiu becsületükre legyen mondva, ők a kiáltványt „abszurd förmérvénynek“ nevezik, sőt azt vallják, hogy nemcsak a szerb lakosság nagy tömege, de az intelligens osztály sem tudott erről a legújabb oláh-törzserb törzsszövetségről, s nagy vakságra vall az az enuociáció, hogy erre a csoda-kongresszusra minden nemzetiségi községből 2-2 kiküldött fog megjelenni. Ez valóságos frázis; habár minden tulzó nemzetiségi aspirá-

A „TORONTÁL“ TÁRCZAJA.

A szép Bosnyákország.

— Galamblovó verseny illúzió. —
 Írta: Szokolay Kornél.

Budapest, aug. 2

Bosnyákország és a Hercegovina természeti szépségeiben rendkívülien gazdag országok. Eszakon, a Száva mentén, a folyó lerakódásaiból képezett humusreteggel borított gazdag síkság a Posavina Európa legtermékenyebb vidékei közé tartozik és körülbelül ugyanazt a vonzó képet tárja elénk, mint a Dunantul, a hol az enyhén emelkedő, erdős halmok, a kálászokkal dusan borított lapályos részek, a vidáman tovasiető kisebb-nagyobb vizek melyen bevésik magukat az utazó emlékezetébe. A Posavina déli részét mind magasabb hegyláncok koronazzák, míg el nem érünk az országnak szívébe, oda ahol a Magyarország régi történetéből ismert rámai királyság feküdt; Bosnyákországnak ez a része adta a magyar királyoknak Rama királyi címét. A barátságos, kellemes tájak után meglepő, egyszerűen elragadó hatást gyakorol ez a hegyvidék, a hol örök hóval borított óriási hegyektől kezdve az apróbb magaslatokig a legkülönfélébb alakulatok követik egymást, rendkívüli változatoság új, és új panorámát nyújtva; egyik szebb, fontosabb, mint a másik, úgy hogy valóban savarba jövünk, melyeknek iteljük oda a pálmát. Napokig járhatunk öserdő árnyékos ösvényein, habzó hegyipatakok mentén, regényes fekvésű, kristálytiszt vizű tavak mellett, a hegyek között nehezen utat törő, ide-oda kanyargó folyók partjain, s ki nem fogyunk a hol bajos, hol zordon, de mindig gyönyörű és folytonosan változó vidék csodálatából. Bosnyákországnak ez a része meg-

lepett és elragadó még mindenkit, aki meglátogatta; legtalálhatóbb kifejezést adott tetszésének Reclus, a híres francia geográfus, a mikor balkán-félszigeti Svajcznak nevezte el Boszniát. Es ize alghogy átépünk a Középtenger és a Fekete tenger vizeit egymástól elválasztó hatalmas hegységen, és leereszkedünk déli lejtőin, a leg-szivárb sziklatenger terül el lábunk előtt; a növényzet és a klíma teljesen az Adria déli jellegét viseli magán. Mintha szinpadí változásnak lennének tanúi, olyan hirtelen történik az átmenet az alpesi vidékről a déli benyomásokat keltő Hercegovinába. Kevés ország dicsekedhetik három ilyen egymástól lényegesen különböző régióval, a melyet az okkupált tartományok tudnak fölmutatni a lapályos, termékeny Posavinában, a Rama svajczi hegyvidékében és a sziklás, a középtenger befolyása alatt álló Hercegovinában.

Ilyen ország önmagától kínálkozik arra, hogy a turistáknak szívesen fölkeresett gyülekező helye legyen. Kállay Béni figyelmét nem is kerülte el ez a körülmény és az okkupált tartományok újjáratmentésének súlyos, de máris fényes eredményü munkája mellett ráér arra is, hogy a turista forgalom emelésével szintén foglalkozzék. A vasuti közlekedés komfortjának fokozása, a kitünő országutaknak a pontos és kényelmes gyorskocsi összeköttetések létesítése, az európai igényeknek megfelelő hotelek építése és gondos ellenőrzése, e legszebb vidékeknek hozzáférhetővé tétele mind ezt a célt is szolgálják. Es az idegen forgalom statisztikája évről-évre örvendetesen emelkedő számokat szolgáltat; a Kelet iránt és a vidék szépségei iránt egyformán érdeklődő turisták a világ legtávolabbi részeiből is sűrűn keresik föl az okkupált tartományokat, csak a magyarok száma feltűnően csekély, pedig nekünk fektüdnék leginkább érde- künkben az okkupált tartományok megismerése,

ha egyébert nem, már csak azért is, mert magyar államférfiu geneje ragadja ki azokat bámulatos gyorsasággal a százados elmaradottság súlyos bajai közül.

Az emittelt rendszabályokon kívül Kállay Béni kormányzata rendkívüli intézmények létesítéséről sem vonakodik, csak hogy a gondjaira bízott országoknak a külföldi látogatókra gyakorolt vonzóerejét fokozza. A költségek nem riasztják vissza, mert tudja igen bőlesen, hogy a turistaforgalom bő jövedelmi forrást képez, és gazdagon visszafizeti a föllendítésére kiadott pénzt. Ott van pl. Illidzse. Már a rómaiak ismerték az illidzsei kenes hőforrásokat, és később a török uralom idején szintén sokan keresték föl, gyakran taláta gyógyulást. Kállay Béni körültekintő figyelmét minderre kiterjesztő kormányzata modern európai fűrdőt csinált a hihetetlenül elhanyagolt és primitív települ. A hygiene legszigorúbb követelményei szerint berendezett kenes, elektromos és iszapfürdők, uszodák a Zseljeznica patak hűs habjaiban, az elegáns hotelek, a díszes olvasó-, tarsalgó-, játszó- és étkezőtermek, az épületeket összekötő fűdőt folyosók, a szingazdag virágszőnyegek, a nagykiterjedésű, gyönyörű vidéken fekvő sétatól és kiranduló helyek nemcsak Szerajevó lakosságára nevez teszik nélkülözhetetlen üdüöhelylyé illidzset, hanem oda emelik, hogy az európaiakat meglepő és vonzó oázissá, a betegeknek gyógyulást hozó gyógyhelylyé, a balkánfélszigeti utazó közönség nyári gyülekező pontjává legyen. A nyugateurópai utazóra sem lehet kellemesebb, minthogy a szép és kellemes illidzseré bukkan a bosnyák főváros tőszomszédságában. Kállay Béni közös pénzügyminiszter és neje Kállay Beniné szül. Bethlen Vilma grófnő rendesen itt töltik a nyarat; az elragadó modoru, ritka esprit vel megáldott grófasszony, bajos leányával Kállay Erzsébet kisasszonnyal ilyenkor szeretetreméltan

A hivatalos melléklet 157. számával.

ozióban látunk ugyan 1—2 elcsapott s kétes existenciájú egyént a liga köztégén ide oda utazgatni, mindamellett a most oly nagy zajjal összehívott nemzetiségi kongresszustól a szerbek tömege távol tartja magát, s a helyett nyugodtan élvezik idehaza a békét és testvéri egyetértést. A szerb nép visszavonult a hamis prófétaiktól, s azóta sokkal inkább szántja és veti dusan jövedelmező földjeit.

A magyarországi szerbek, kedvező anyagi existenciájuk tudatában és tág egyházi autonómiájuk teljes élvezetében, igen jól érzik magukat, s akár városokban, akár pedig kisebb nagyobb községekben laknak, lokális igényeikkel mindenütt meg vannak elégedve.

Nézünk csak egy percze Ujvidékre, Nagybecskerekre, Nagykikindára, Ó-Becsére, Szenttamásra, vagy más nagyobb helyekre, a hol a szerbek tömegesen laknak, milyen jó módban s megelégedettségben látjuk őket; akár politikai, akár egyházi tekintetben úgy szólnán előbbre és jobban vannak szituálva, mint a többi felekezetek; jól dotált papjaik, előjárók, orvosaik mellett egyéb előnyökben is részesülnek. Vállvetett összműködésben látjuk őket, s igazán mondhatom, hogy a fenséges cél: a hazaszeretet géniusza lebeg előttük.

Tartozó kötelességem konstatálni, azt is, hogy a mi szerbjeink hűségesen szolgálják a magyar állameszmét, s majdnem kivétel nélkül hűvei a szabadelvű-pártoknak; két évtized óta tapasztaljuk, hogy az országos választásoknál az ő közreműködésükkel sok szerb szavazatot nyertünk s tény az is, hogy soha sem támogatták a pánszláv fészkelődéseket, sőt ellenkezőleg, mindig állást foglaltak a hirhadt pánszláv agitátorok önző igéivel szemben s ép azért nem is kell attól tartani, hogy talán ezuttal az oláh-tól liga főmedvényét magukévé tegyék s átcsapjanak a pánszlavizmusba.

A mely nép élén olyan hazafias vezérférfiak állnak, mint Brankovits patriarka, báró Nikolits Fedor, báró Baich, Nikolits főispán, Popovits Vazul, Joannovits István, Dungserszky, Zákó, Ivánovits s még számos mások, a kik nemcsak odahaza az ő szűkebb otthonukban, de Budapesten is és mindenütt, mint tántoríthatlan hazafiak ösmertetnek; a kik bizalomban és szelíven becsületben, a magyar és szerb érdekeket igaz testvéri szellemben tudják összeegyeztetni; a kik a testvéri kapcsolatot nem csupán a mindennapi életben, a községében, az utcán, vagy talán éppen poharazás közben, — de családi

körökben is mindenütt szorosabbá fűzik: ezen előkelő és vagyonos szerb vezérférfiak mellett, a kik a tulzó elemet biggadságukkal már rég megsemmisítették, s a régi gyűlölség helyébe a politikai józanságot juttatták győzelemre, ezen és hasonló hazafias jelenségek után már nincs okunk a szerbeket az oláhok főmedvényeitől féltetni.

De egyébként is a magyarországi szerbek, sokkal körültekintőbbek, hogy ne tudnák, mi történik pl. Szerbiában és mi történik a Balkán-félszigeten.

A szerbek által különben is gyűlölt oláh patent-mártírok aknamunkáinak nálunk egyáltalán nincs fogantatja és hogy „a magyarországi nemzetiségi kérdés állandó vita tárgya az európai sajtóban...“ stb., ezek már nagyon elkopott nóták s a Velika-Szerbia és ehhez hasonló kiáltványok is már rég elvesztették varázsukat.

Az oláh kiáltványban megjelent jeremiadokkal, illetőleg annak aláíróival szemben reméljük tehát, hogy a magyar kormány a lelketlen igazságos büntetés játékát nem fogja tovább tűrni s a magyar állam integritásának fontos érdekeit a kellő módon s a kellő időben fogja érvényre juttatni.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 3. No a-estély a sakk-körben.
Augusztus 5. Rendk. városi közgyűlés.
Augusztus 12. A közigazgatási bizottság ülése.
Augusztus 20. Az ipartestület zászliószentelése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az uri-utcán, a Schubert-házban van.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete e hónap 5-ikén délután három órákor rendkívüli közgyűlést tart.

— **Nimródok társulása.** Nagybecskerekben a vadállomány tervszerű kihasználása végett vadásztársaság alakult, amely a vadászat természetes célja, a vad elejtése mellett a vadállománynak esetről-esetre való kiegészítését és vadászoktól való megóvását is feladatává teszi. A társaság élén dr. Mihajlovics Ödön m. arvaszéki elnök áll.

— **A szőnyeggyár köréből.** A nagybecskereki szőnyeggyár igazgatósága tegnap délután tartott ülésében Hadzsits

Camilt a gyár eddigi igazgatóját állásától felmentette s egyszersmind elhatározta, hogy az igazgató és festő állására a pályázatot kiírja. A gyár ideiglenes vezetésével Reinhardt könyvelő bízott meg.

— **A huszonnyolczasok a királygyakorlatokon.** A huszonnyolczadik gyalogezred itt állomásozó zászlóalja ma reggel hat órákor indult a temesvári fegyvergyakorlatokra, amelyek végeztével a hetedik hadtest kötelékében Bánffy Hunyadra vonul, a királygyakorlatokon résztveendő. A zászlóalj két hónap mulva tér csak vissza Nagybecskerekre.

— **A helyi érdekű és községi vasutak.** Mint értesülünk, Daniel Ernő kereskedelmiügyi miniszter a helyi érdekű vasutakra vonatkozó törvényeket a változott viszonyokhoz s az időközben szerzett tapasztalatokhoz képest módosítani és kiegészíteni, — a városi és községi közúti vasutak, ugyszintén az alsóbb rangú, u. m. bányá, ipar, erdei, mezői stb. vasutak engedélyezése, építése és üzlete körül követendő eljárását pedig szerves törvények útján szabályozni kívánja. Ezeknek a törvényjavaslatoknak kidolgozásával Mándy Lajos miniszteri tanácsost bízta meg, a ki legközelebb külföldi tanulmányutra indul, hogy a külföldi törvényhozás s nemű alkotásainak eredményeit a gyakorlatban közvetlenül szemügyre vehesse.

— **Simonsics Eteleka.** Hiteles forrásból a következő adatokat közlik velünk a Jenő főherceg kárára elkövetett váltóhamisítással vádolt Simonsics Etelekáról, a ki jelenleg Troppauban van fogva. A vádlottnő 1884-ben Budapestről Nagy Szentmiklósr a jött, ahol Szeles Eteleka leányneve alatt tanítónői oklevele alapján magán-leányiskolát nyitott s a város és vidék legjobb körei részéről nemcsak általános támogatásban részesült, hanem társadalmilag is a legkedvezőbb fogadtatásra talált. Itt ismerkedett meg Simonsics Béla akkori joggyakornokkal (s nem honvédtisztal), a kivel benső viszonyba lépett. E viszonyból eredt az a fiú, a kit a jelenlegi ügyben is többszer említettek a lapok. E ballépése folytán s más irányú könnyelmű magaviselete, valamint folytonos adósságszínálás miatt is Szeles Eteleka állása tarthatatlanná lett s 1886-ban kénytelen volt ott hagyni a várost, a hol csak most értesültek további viselt dolgairól.

— **Regényíró márkí.** Lorne márkí, az angol kiralyne veje, megirigyeve nejeének a festőművészet terén szerzett babérait, maga is beállott regényírónak. Első műve, „From shadow to sun light“ legközelebb jelenik meg a londoni könyvpiaccon. A márkí regényíró könyvében meg-

és fényes sikerrel fáradoznak azon, hogy elevenéget hozzanak Szerajevó társas életébe, ami azok kupacionális politika érdekeinek szempontjából is fontos, mert közelébb hozza egymáshoz a különböző vallásfelekezetek hűveit, sőt a muzulmán nők elzárkózottságát és bizalmatlanságát is megtöri és bevezeti őket az európai társas-élet művelt szokásaiba.

A mikor ilidzse ilyen szépen elkészült és alkalmas volt arra, hogy szívesen fölkeresett helye legyen a nyugateurópai embernek, akkor létrehozta Kállay Béni az ilidzsei löverseny-pályát és bátran mondhatjuk, hogy a legelőkelőbb és nagyszámmal Európa minden országából összeereglett nemzetközi társaság jelenlétében tavaly megtartották ott az első löverseny meetinget. Ez a bátor vállalkozások gunyolódásra és a nagy versenydíjak miatt sok kifogásra szolgált alkalmul. Az eredmény azonban csattanósan megcáfolta a gunyolódókat; egészen életekintve attól, hogy az ilidzsei meeting évről évre jobban főhasznát alkalmat nyújt Európának arra, hogy megnézzék az európai megbízás alapján okkupált tartományokban a monarchia által Kállay Béni vezetése alatt végezett bámulatraméltó munkát, — máris kézzelfogható hatását kell latnunk abban, hogy egy nemzetközi bizottság, az általa fölajánlott jelentékeny díjakkal az idén szeptemberben nemzetközi galamblovó versenyt rendez ilidzsen! Hogy a nyugateurópai sportkörökben ez az eszme fölmerülhetett és megvalósíthatott, az félreismerhetetlen bizonyosságot nyújt arra nézve, milyen eleven érdekűdést sikerült fölkelteni Bosnyákország és Hercegovina iránt Európa művelt nemzeténél, valamint arra nézve, hogy ezek mennyire méltányolni tudják kulturális munkásságunk révén az okkupált tartományokban lehetővé vált materiális és kulturális haladást. A sport terén Monte Carlo, a társas élet raffinementjának fényes székhelye mellé állítják ilidzset, abban a Bosnyákországban, ahova tizenöt évvel ezelőtt európai ember ugy-

szólván csak végső kényszerűségből merte betenni a lábát. Minő csodálatos átalakulás!

A galamblovó versenyeket szept. 8—23. napjaiban tartják meg, tehát akkor, amikor az okkupált tartományok klímája a legkellemesebb; a versenyekre összegyülekező, minden valószínűség szerint nagyszámu közönség remélhetőleg föl fogja tehát használni a kedvező alkalmat, hogy körutazást tegyen az okkupált tartományokban, és megtekintse azoknak legalább legszebb és legkönyvebbel hozzáférhető vidékeit. Kívánatos volna, hogy ekkor Magyarországról is számos turista és sportsman menjen le okkupált tartományainkba, mert valóban sajnálatos, hogy amerikaiak, angolok, francziák, németek sokkal jobban ismerik az európai Keletnek ezt az érdekes részét, mint mi magyarok, akiknek olyan fontos érdekeink forognak ott kockán. Balkánfélszigeti misszióknkról szoktak szép cikkeket írni, de amikor az Arpádhaból származott magyar királyok által kezdeményezett balkánfélszigeti politika fonalat, több évszázados megszakítás után épen magyar államférfiak Andrássy Gyula gróf és Kállay Béni segítségével a monarchia újból fölveszi, akkor idegenül, sőt ellenségesen állunk történelmünk fényes hagyományaiival szemben! Ahej, jett, hogy megragadjuk az alkalmat, arra, hogy Bosnyákországot ismét sarokpontjává tegyük a magyar keleti politikának, még attól a fáradságtól is irtózzunk, hogy személyes tapasztalásból megismerjük Szt. István koronájának egykori országait, az okkupált tartományokat. Pedig már csak a természeti szépségek is milyen dusan megjutalmazták ott az utazót.

Az ilidzsei galamblovó-versenyeket, mint már említettem, nemzetközi bizottság rendezi szept. 8-tól 23-ig. A tizenegy napra (szept. 9., 11., 14., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23.) terjedő verseny díjai az értékes és érdekes, mert a bosnyák műipar által előállított emléktárgya-

kon kívül 50,000 frankra rúgnak, ami a sportnak ebben az ágában nagyon tekintélyes összeg. Hogy ennyi pénz összejöhetett, az magában véve fényes bizonyítéka az okkupált tartományok iránt európaszerte mutatkozó érdeklődésnek, mert ezt a pénzt nem a bosnyák-hercegovinai országos kormány adja, hanem a nemzetközi rendező bizottság gyűjtötte össze.

Az ilidzsei galamblovó verseny bizottságában Németország (Ratibor herceg), Angolország (Dudley és Westbury lordok), Belgium (D'Oultremont gróf), Franciaország (Turenne gróf), Olaszország (Gajoli Boidi gróf), Ausztria (Hardegg, Witzek, Kinszky, Trautmannsdorf grófok), Magyarország (Feszeticsh Tasziló, Erdődy Rudolf, Esterházy Mihály grófok) részéről kitűnő sportsmanek foglalnak helyet.

A díjak a következők: megnyitó díj 2000 frt és emléktárgy (szept. 9.); fürdő-díj 3000 frk és emléktárgy (szept. 11. handicap); Szerajevó főváros díja 3000 frk és emléktárgy (szept. 14. handicap); ilidzsei nagy díj 20,000 frk és emléktárgy, tehát lényegesen fölülmulja a monakói nagy díjat (szept. 16 és 17.); Moszár város díja 2000 frk és emléktárgy (szept. 18., szabad handicap); bosnyák első bajnokság 4000 frk és emléktárgy (szept. 19., és 20.); Bosnyákország díja 2000 frk és emléktárgy (szept. 21., handicap); nemzetközi match 2000 frk és emléktárgy (szept. 22.); Hercegovina díja 2000 frk és emléktárgy (szept. 23.).

A bosnyák-hercegovinai országos kormány biztosa a bizottságban Horovitz Ede lovag igazgató, Kállay Béninek ez a kiváló tehetségű, az okkupált tartományok érdekeit teljes odaadással szolgáló munkatársa. Az ő delegálása tanúságot tesz róla, hogy a szerajevói kormány teljes mértékben méltányolja az említett nemzetközi bizottság vállalkozását és minden lehető módon elő fogja mozdítani annak sikerét.

érzik, hogy szerzője sokat utazott, skót nemzetiségű és államférfiúnak készül. Hősnője egy szép amerikai asszony, akinek sötét haja hasonlít a felhőkhez, hőse skót, aki huszonnégyoldalas levelet ír, telve metafizikai problémákkal, egyházi vitakérdésekkel, egyházi atyák és pápák mondásainak idézeteivel. Attér a katolikus vallásra, de belátja tévedését és újból apai öröke birtokába lép. Ez az egyszerű mese azt a benyomást teszi, hogy a márkinak is az volt az ambíciója, ami Disraeli íróvá tette. Ökonómiai kérdéseket is feszeget könyvében a márki, aki skót agrárius és rosszul palástolta el tendenciáját, nem úgy, mint Disraeli, akinek a regényében nem látszott meg olyan nagyon a politikus szándéka.

A karánsebesi polgármester bucsuja.
Közlöttük már, hogy Szívós Lajos, a karánsebesi polgármester lemondott állásáról. A polgármester bucsujáról, a kit a magyar tenger- és folyamhajózási részvénytársaságnál főfelügyelővé neveztek ki, a következőket írják Karánsebesről: A múlt hónap 30-án a városi képviselő testület elhatározta, hogy a polgármesternek a városi közügyek körül szerzett érdemeit küldött-ségileg kézbesítendő feliratban ismeri el és a polgármester által létesített nagyobb sétányt az ő nevével nevezik el. Ugyane napon a városban létező összes testületek tisztelegtek Szívósnál és este a polgárság fáklyásmenettel tüntette őt ki, mely alkalommal Brankovics Péter méltatta lendületes és hazafias szellemű beszédében a távozó polgármester érdemeit. Szívós bucsuszavait a jelen volt ezernyi közönség lelkes „éljen” és „setreasca” felkiáltásokkal fogadta. Szerdán az elutazás alkalmával úgy a távozót, mint nejét újabb óvációban részesítették. A közönség az indóházhoz kísérté ki őket és a városi tisztviselők élén megjelent Burdia Szilárd polgármesterhelyettes, a távozó polgármester nejeinek a város nevében gyönyörű virágcsokrot adott át. A vonat megindulásakor nagyobb társaság a harmadik állomásig kísérté a népszerű polgármestert. Szívóst, a ki négy évig mint szolgabíró és negyedfél évig mint polgármester működött Karánsebesen, annyi rokonszenvvel vették körül, a milyent Karánsebesen ez ideig magyar ember iránt még nem tanúsítottak.

Megégett gyermek. Nagy szerencsétlenség történt bennünket topolyai levelezőnk: Dér István csantaveri gazda szállásáról tegnap reggel feleségével együtt jött be a topolyai vasárra. Két fiukat minden felügyelet nélkül hagytak otthon a tanyán. A pajkos fiúk elunták magukat és egyszerre tüzoltósdit kezdtek játszani. Összeraktak a szobában egy halmaz szalmát és meggyújtották. A játéknak szomorú vége lett. A fiúk lebegő ruhája lángra lobbant; a nagyobbiknak sikerült valahogyan a tűzhalál elől megmenekülni, míg a kisebbik porra égett.

Vendégszereplés. Horváth Zoltánné szül. Vukovics Aranka, ki a múlt hó közepén oly feltűnő sikerrel vendégszerepelt Komáromban, a napokban a nagyváradi színházban lép föl Leszkay Andor színtársulatánál a Kornevilli harangokban.

Szőkevény báró kisasszony. Szegedről írják: Egy érdekes szőke leányt tartóztatott le tegnap a rendőrség, báró Waldstein kisasszonyt. A kisasszonynak nagyok, kerek a szem, fehérök, — és a haja szőke. Es úgy történt, hogy a Becsben állomaszó ezrednei volt egy porge bajszu őrmester N. B. gondör haju szegedi fiú, akit a báró kisasszony nagyon megszeretett, de aztán az őrmestert a szegedi zászolájhoz helyezték át. Két-három hónapja annak... Az őrmester ur kommandírozott jobbra-balra, a napokban befejezték a regényt... Mert a báró kisasszony, — megszőköt az őrmester ur után. Tegnap aztán jött a becsi sürgöny a kisasszony után, hogy tartóztassak le, mivel az ősi, a családi ékszereket is elhozta magával a szép, szőke bárónő, ki elegáns öltözékeivel méltó feltűnést keltett Szeged nyilvános helyein már napok óta... A letartóztatás tegnap délután történt meg, egyik alsóvárosi házban, ahol is a csinos őrmester az elegáns bárónővel szálláson volt. Waldstein bárónő még csak 18 éves, és egyike a legszebb, legelegánsabb becsi nőknek, akik az udvari estélyeken is feltűnést keltének. Csehországi nemes családból származik, s a családnak uradalmi, erdői a legnagyobbok... gróf Thun csehországi kormányzóval levén belső rokoni kötelékben...

A pilseni sörgyár égése. Pilsenből jelentik, hogy az ottani polgári serfőzdeinek 800,000 forint költséggel újonnan felépített csi-

rátatója tegnap délelőtt a lángok marta-léka lett. Egy az oltási műveletnél segédkező munkás a fedélről beesett a lángok közé és nyomtalanul eltűnt; egy másik munkás súlyosan megsérült.

Táviratok.

Ferencz József királyi vendégei.

Budapest, augusztus 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Ischlből telegrafálják, hogy a román királyi pár hétfőn délután érkezik oda. Ünnepelesen fogadják Tiszteletükre udvari ebéd, azután a színházban diszelszólás lesz.

Miniszterjárás Ischlben.

Budapest, aug. 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Ischlből telegrafálják, hogy a király tegnap délelőtt báró Bánffy Dezső magyar, gróf Kielmannsegg Erich osztrák miniszterelnököt és báró Jósika Samu őfelsége személye körüli minisztert kihallgatáson fogadta. Bánffy, Kielmannsegg és Jósika résztvettek délután az udvari ebéden. Este Bánffy nejevel Luzernbe, Jósika pedig Ausseebe utazott.

Egy főherceg halála.

Budapest, augusztus 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Bregenzből telegrafálják, hogy Róbert Ferdinánd Salvátor főherceg, IV. toscanai nagyhercegnek legifjabb fia tegnap reggel Dindenben hashártyagyuladásban meghalt.

Sztrájkoló hivatalnokai kar.

Budapest, aug. 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Tegnap este a fővárosban hire futott, hogy a magyar-francia biztosító társaság tisztviselő kara sztrájkol. Állítólag tegnap már nem is volt hivatalban, hanem a maga egészében belépett a Hazai takarékpénztárhoz. A hirmegerősítésre szorul.

Égő város.

Budapest, aug. 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Nagyszombatról telegrafálják, hogy a tűzvész a bástya-utczán tizenegy házat elpusztított. A katonai tébolydát nagynehezen megmentették. A tűz tovább pusztít. A hatóság segítségre hívta a szomszéd községi tűzoltókat.

A takácsok.

Budapest, augusztus 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Hauptmann Gerhardt hírneves színművének, A takácsoknak magyar színpadon való első előadását a fővárosi szociálisták tüntetés rendezésére akarták felhasználni. A rendőrség erőlyes előintézkedése következtében a krisztinavárosi színházban, ahol A takácsokat tegnap először adták, semmiféle tüntetés nem volt, csak a karzaton döngött a rendezésnél erősebb taps.

Ferdinánd otthon.

Budapest, augusztus 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Karlsbadból telegrafálják, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem e hónap 10-én, trónra lépte évfordulóján visszatér Szófiába. Az alatt ellátogat még apósághoz Olaszországba is.

Kiirtott család.

Budapest, augusztus 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Gukker Károlynak régente a fővárosban virágzó cipész üzlete, volt, amelyben huszonnégy segéddel dolgoztatott. Az idők folyamán egy színesnővel kötött viszonyt, amelynek vágyona áldozatul esett. A józan, derék ember, akit mindenki szeretett, adósságokba keveredett és kiköltözködött Kis-

pestre, ahol butorait a házi ura csakhamar lefoglalta, úgy hogy a család az utóbbi időben a konyhában aludt. Ma kellett volna huszonnégy forint házbért fizetnie, de sehonnán se tudta előkeríteni, ami a szegény, nyomorba merült embert annyira kétségbeesztette, hogy előbb feleségét, aki nyolcz hónapja áldott állapotban volt, öt kis gyermekét, aztán magát megölte.

Politikai gyilkosság.

Budapest, aug. 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Tatarsikból telegrafálják, hogy a Sztambulov-párt vezetőjét nyílt utczán megtámadták és törzsúrásokkal megölték. A táviratból nem tetszik ki, Petkov, vagy más valaki-e az áldozat.

A bolgár fejedelem kesergése.

Budapest, aug. 3. (A „Torontái” eredeti távirata.) Ferdinánd bolgár fejedelem a párisi Matin tudósítója előtt kijelentette, hogy minden cselekedete a szulán irányában való hódolatát viseli magán. Elmondta ezután a fejedelem, hogy néhány hét óta ötszáznál több — leginkább anonim — levelet kapott, amelyekben gyilkosnak, árulónak nevezik.

VASUT-ÜGYEK.

Magyar királyi államvasutak.

Az 1895. évi VII. t. cz. alapján megépítendő Székely-vasutak Szepsy Szent György — Csikszeredi vonalán végrehajtandó építési munkákra a magy. kir. államvasutak igazgatósága már a legközelebbi időben nyilvános versenyt fog hirdetni, mely alkalommal az ajánlatok benyújtására csak rövidebb határidő lesz kitzve.

Ez okból vállalkozni szándékozók felkértenek, hogy a szóban forgó vonalat már most tekintsék meg; megjegyezvén, hogy a vonalnak tájékozást nyújtó átnézeti hossz-szelvénye a magy. kir. államvasutak központi tervtárában VI. Terékörut 56. sz. I. emelet) 3 frt szóval három forintért megvehető.

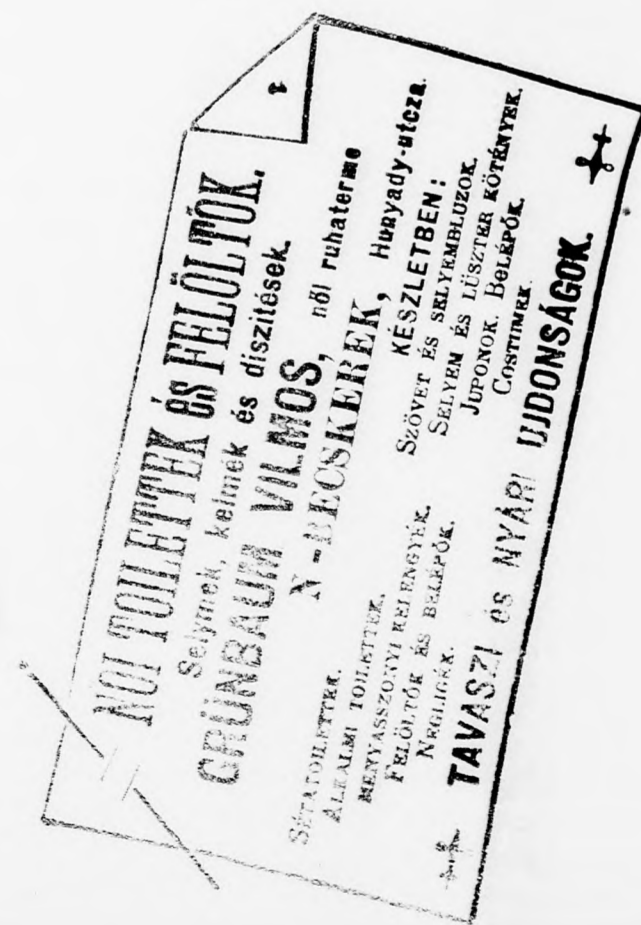
A vonal vezetésére valamint a vonalon teljesített talajkutató munkáinak eredményére vonatkozólag a nyomjelző kirendeltség (Budapest, VIII. Lövöldetér 2 ik szám I. em.) és annak Szepsi-Sat-Györgyön levő közlege ad felvilágosítást.

Budapest, 1895. évi július hó 2.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Nyilttér.

*) Az e rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

H i r d e t é s e k.

!Pénz!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálók minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására. nemkülönben mindennemű szelvények beváltására. 141-26.18

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

Kiváló szép

KÉZIRÁSSAL

biró fiatal ember jutányos díjazás mellett elfogad másolásokat az esti órákra.

Szives megkeresések „Kalligrafia” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. (578-1.1)

Irodahelyiséget

augusztus 1-től Temesvári-utca, 9. számú házba (ezelőtti Steiner M.-féle ház) helyeztem át.

Deutsch József

(577-2.2)

Állászat.

40 ft. havi fizetés mellett a jegyzői teendőkhöz jártas fiatal ember nálam állandóan azonnal alkalmazást nyer. Eddigi alkalmazása feletti okmányok kéretnek. Határidő folyó évi aug. 15-ig.

Szerb-Párdány, 1895. aug. 1-én.

Fohsz György,
jegyző.

(579-3.1)

Eladó juhok.

Özv. Bobor Györgyné aradóczi bir-
tokán 1000 db. juh eladó.

(576-3.1)

SCHLICK-féle vasöntöde- és gépgyár-részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:
VI. ker., külső váci ut 29-35.

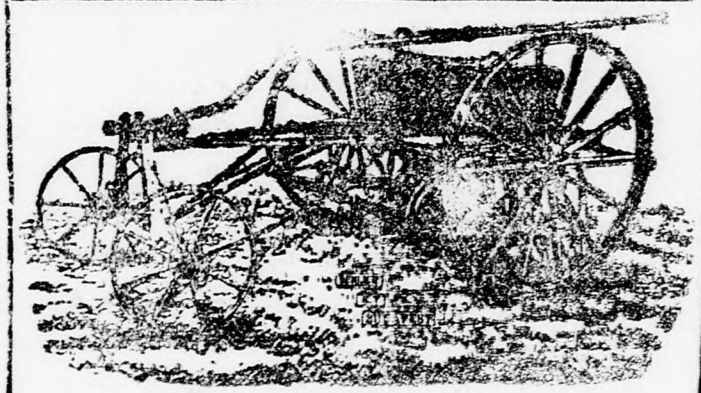
Városi iroda és raktár:
Podmaniczky-utca 14.

Gőz- és járgány eséplő-készületek,
számos első díjjal kitüntetve. SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő és egyetemes acél-ekék.

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmiveítő eszközök

valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető gép
Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és min-
denemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és
marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek, szállítható
mezeli vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve. (383-12.8)

Pleitz Fer. Pál

Nagy-Becskereken

Zápolya-utca 1-ső szám.

Ajánlja dusan felszerelt

nyomtatványraktárát.